

Кәсіптік стандарт: «Мұнай-газ өңдеу және мұнай-газ химия өнеркәсібінде өндірісті және сатуды басқару»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: «Мұнай-газ өңдеу және мұнай-газ-химия өнеркәсібінде өндірісті және өткізуді басқару» кәсіптік стандарты мұнай-газ өңдеу және мұнай-газ-химия салаларында қолданылады. Мамандар өндірістік үдерістерді жоспарлаумен, үйлестірумен және бақылаумен, сондай-ақ өнімді сатуды ұйымдастырумен айналысады. Осы ҚС-пен байланысты экономикалық қызмет операциялық үдерістерді басқаруды, өндірісті оңтайландыруды, сондай-ақ маркетинг пен өнімді сату стратегияларын әзірлеуді қамтиды.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) авария – қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын ғимараттардың, құрылыстардың және (немесе) техникалық құрылғылардың бұзылуы, бақыланбайтын жарылыс және (немесе) қауіпті заттардың шығарындысы;

2) білім – кәсіби тапсырма шеңберінде іс-әрекеттерді орындау үшін қажетті зерттелген және игерілген ақпарат;

3) дағды – кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті;

4) оқыс оқиға – қауіпті өндірістік объектіде қолданылатын техникалық құрылғылардың істен шығуы немесе бүлінуді, технологиялық үдеріс режимінен ауытқу, Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзу;

5) кәсіптік стандарт – ресми және (немесе) бейресми және (немесе) ақпараттық білім беруді, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің нақты саласындағы еңбек құрамын, сапасы мен жағдайларын ескере отырып, білімге, іскерлікке, дағдыларға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат;

6) білік – кәсіби міндет шеңберінде жеке іс-әрекеттерді физикалық және (немесе) ақыл-оймен орындау қабілеті;

7) мұнай мен газды өңдеу (мұнай-газды өңдеу) – мұнай өнімдерін, ең алдымен, кейіннен химиялық қайта өңдеуге арналған отынның (автомобиль, авиация, қазандық және т. б.) және шикізаттың (метан, этан, пропан, бутан және т. б. фракциялар) әртүрлі түрлерін өндіру үдерісі;

8) өндіріс тиімділігі – бұл тауарларды өндіру мақсатында ресурстарды бөлу және өңдеу бойынша өндіріс қызметінің көрсеткіші. Тиімділікті коэффициент арқылы – шығыс нәтижелерінің кіріс ресурстарына қатынасы немесе өнім шығару көлемі, оның номенклатурасы арқылы өлшеуге болады;

9) өндірісті басқару – бұл меншік нысанына және өндірістік қуаттылыққа қарамастан кез-келген кәсіпорынның үздіксіз және тиімді жұмысын қамтамасыз етуге бағытталған іс-шаралардың тұтас жиынтығы;

10) технологиялық үдеріс (ТУ) – бастапқы деректер пайда болған сәттен бастап қажетті нәтиже алынғанға дейін орындалатын өзара байланысты әрекеттердің реттелген жүйелілігі;

11) технологиялық регламент – бұл белгіленген құжаттарға сәйкес келетін өнімді өндірудің барлық технологиялық тәсімдері мен үдерістері жазылған нормативтік құжат. Бұл белгілі бір өнімді немесе типтік өнімдер тобын әзірлеу мен өндіруге қатысты барлық сипаттамаларды қамтитын техникалық акт.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) БА – Біліктілік анықтамалығы;

2) БТБА – Жұмысшылардың жұмыстары мен кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығы;

3) КС – Кәсіптік стандарт;

4) ТУ – Технологиялық үдеріс;

5) ТжКБ – Техникалық және кәсіптік білім;

6) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері.

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Мұнай-газ өңдеу және мұнай-газ химия өнеркәсібінде өндірісті және сатуды басқару

5. Кәсіптік стандарттың коды: С20110086

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

С Өңдеу өнеркәсібі

20 Химиялық өнеркәсіп өнімдерін өндіру

20.1 Негізгі химиялық заттарды, тыңайтқыштарды және азот қоспаларын, алғашқы нысандардағы пластмассалар мен синтетикалық каучукты өндіру

20.11 Өнеркәсіптік газды өндіру

20.11.0 Өнеркәсіптік газды өндіру

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: осы Кәсіптік стандартта өндірісті басқару, сондай-ақ мұнай мен газды өңдеу кезінде техникалық, экологиялық және экономикалық параметрлерді бақылауды жүзеге асыру бойынша басшы лауазымдардың жұмыс сипаттамалары мен еңбек функциялары келтірілген. Өндірісті басқару - бұл кәсіпорын ұжымының сапалы тауарлар (қызметтер) жасау бойынша тиімді қызметті

қамтамасыз ету.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Қондырғы бастығы - 7 СБШ-нің деңгейі
- 2) Цех мастері (өңдеуші өнеркәсіп) - 5 СБШ-нің деңгейі
- 3) Өндіріс бастығының орынбасары - 6 СБШ-нің деңгейі
- 5) Орталық басқару пунктінің бастығы - 7 СБШ-нің деңгейі
- 7) Бас механик (басқа да салаларда) - 6 СБШ-нің деңгейі
- 8) Бас инженер (басқа салаларда) - 7 СБШ-нің деңгейі
- 9) Бас метролог - 7 СБШ-нің деңгейі
- 10) Бас технолог (өңдеуші өнеркәсіп) - 7 СБШ-нің деңгейі
- 11) Өндіріс бастығы (өңдеуші өнеркәсіп) - 7 СБШ-нің деңгейі
- 12) Цехтың механигі - 5 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Қондырғы бастығы»:			
Топтың коды:	1322-0		
Қызмет атауының коды:	1322-0-069		
Кәсіптің атауы:	Қондырғы бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 94. Цехтың (учаскенің) бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық:	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және маман лауазымдарында мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1321-0-048 - Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологиялық жабдықтың жұмысқа жарамдылығын ұстауға және сенімділігін қамтамасыз етуге басшылық жасау және бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қондырғының (учаскенің) өндірістік қызметін ұйымдастыру 2. Қондырғының сенімді, үздіксіз және авариясыз жұмысын істеуін қамтамасыз ету және бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Комиссия құрамында өндірістегі авариялардың, ақаулар мен жазатайым жағдайлардың себептерін тергеу және талдау	

<p>Еңбек функциясы 1: Қондырғының (учаскенің) өндірістік қызметін ұйымдастыру</p>	<p>Дағды 1: Сапалы өнім шығаруды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнім өндірісінің көлемі мен сапасы бойынша өндірістік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету. 2. Шикізаттың, материалдардың, отынның, реагенттердің, энергияның үнемді жұмсалуды және шығындарды төмендетуді қамтамасыз ету. 3. Технологиялық үдерісті қауіпсіз жүргізу нормаларының сақталуын бақылау, бұзушылықтардың себептерін жедел анықтау және жою. 4. Орнату жұмыстарын ұйымдастыруды және бөлуді жүзеге асыру. 5. Қондырғылардың тиімді жұмысын арттыру үшін өндірістің жаңа техникасы мен технологиясын енгізу жұмыстарын жүргізу. 6. Қондырғының жұмысына техникалық-экономикалық талдау жүргізу. 7. Қосалқы бөлшектердің, материалдардың және т.б. қажетті көлеміне өтінімдер мен негіздемелер жасау. 8. Қондырғының мамандары мен жұмысшыларын сапалы және уақытылы оқытуға, нұсқау беруге және білімін тексеруге бақылау жүргізу. 9. Бағынысты персоналдың еңбек және өндірістік тәртіпті, өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздік, өрт және газ қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қағидаларын сақтауын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық қондырғыны пайдалану жөніндегі технологиялық сызбалар, регламенттер және басқа да нормативтік құжаттар. 2. ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңы. 3. Экономика және еңбекті ұйымдастыру негіздері. 4. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 5. Ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
<p>Еңбек функциясы 2: Қондырғының сенімді, үздіксіз және авариясыз жұмысын істеуін қамтамасыз ету және бақылау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі: Дағды 1: Қондырғының үздіксіз және авариясыз жұмыс істеуі</p>	<p>Ұсынылмайды</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірісті уақытылы дайындауды, қондырғының ұтымды жүктелімін және жұмысын ұйымдастыруды жүзеге асыру. 2. Технологиялық үдерісті жүргізудің белгіленген режимінің сақталуын бақылау, анықталған бұзушылықтарды жою жөнінде шаралар қабылдау. 3. Қондырғыны жаңғырту бойынша ұйымдық-техникалық іс-шараларды әзірлеу. 4. Жоспарға сәйкес қондырғылар жұмысының сандық және сапалық көрсеткіштерін белгілеу. 5. Шикізатты, реагенттерді, энергия ресурстарын, қосалқы материалдарды пайдалану нормаларын төмендету жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қондырғыны пайдалану мен қызмет көрсетудің негізгі талаптары. 2. Технологиялық жабдықты пайдалануды, қызмет көрсетуді және жөндеуді ұйымдастыру жөніндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік материалдар. 3. Өндірістік қуаттар, техникалық сипаттамалар, конструктивтік ерекшеліктер, қондырғының мақсаты мен жұмыс режимдері, оны пайдалану қағидалары. 4. Технологиялық жабдықты пайдалану, қызмет көрсету және жөндеу кезінде еңбекті ұйымдастырудың негізгі талаптары. 5. Технологиялық жабдыққа қызмет көрсетуді және жөндеуді ұйымдастыру жөніндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік материалдар. 6. Жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру және технологиялары, технологиялық жабдықты жөндеуге тапсыру және жөндеуден кейін қабылдау ережелері. 7. Технологиялық жабдықты қауіпсіз пайдалануды бақылау және қамтамасыз ету саласындағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 9. Жабдыққа қойылатын техникалық талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Қосымша еңбек функциясы 1: Комиссия құрамында өндірістегі авариялардың, ақаулар мен жазатайым жағдайлардың себептерін тергеу және талдау	Дағды 1: Комиссия құрамында аварияларды және оқыс оқиғаларды тергеп тексеру	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымдағы авариялар мен оқыс оқиғаларды тергеп тексеру нәтижелері бойынша әзірленген іс-шаралардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Авариялар мен ақаулықтардың алдын алу бойынша іс-шараларды жоспарлау. 3. Авариялар мен оқыс оқиғалардың, олардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды өзірлеудің себептеріне талдау жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық, нормативтік құқықтық актілері, өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы нормалар мен қағидалар. 2. ҚР "Азаматтық қорғау туралы" Заңы. 3. Өндіріс технологиясының негіздері. 4. Қондырғылардың техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері, типтік ақаулары мен кемшіліктері, мақсаты, жұмыс режимдері және пайдалану қағидалары. 5. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 6. Өндірістің және ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты ұйымдық-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Стресске төзімділік Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік</p>	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилдендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
	7	Өндіріс бастығы	
10. Кәсіптің карточкасы «Цех мастері (өңдеуші өнеркәсіп)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-024		
Кәсіптің атауы:	Цех мастері (өңдеуші өнеркәсіп)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 90. Участке мастері		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік:
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 1 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл, тиісті мамандық бойынша білімі болмаған жағдайда өндірістегі жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1321-0-023 - Участке мастері (өңдеу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Цехтың өндірістік-шаруашылық қызметін және бағынысты персоналды басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірістік цехта жұмыстарды ұйымдастыру және бөлу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Өндірістік цехта жұмыстарды ұйымдастыру және бөлу			

<p>Дағды 1: Өндірістік тапсырмалардың орындалуын үйлестіру және бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметін реттейтін қолданыстағы заңнамалық және нормативтік құқықтық актілерге сәйкес өндірістік учаскеге жетекшілік ету. 2. Учаскенің өндіріс көлемі, сапасы, берілген номенклатурасы мен ассортименті бойынша белгіленген мерзімде өндірістік тапсырмаларды орындауын қамтамасыз ету, еңбек өнімділігін арттыру, еңбек сыйымдылығын төмендету, жабдықты ұтымды жүктеу және оның техникалық мүмкіндіктерін пайдалану, жабдықтың ауысымдық коэффициентін арттыру, шикізатты, материалдарды, отынды, энергияны үнемді жұмсау және шығындарды азайту. 3. Өндірісті уақытылы дайындау, жұмысшылар мен бригадаларды орналастыруды қамтамасыз ету, технологиялық процестердің сақталуын бақылау, олардың бұзылу себептерін жедел анықтау және жою. 4. Жаңа технологиялық процестер мен өндіріс режимдерін, сондай-ақ өндірістік кестелерді әзірлеуге және жетілдіруге қатысу. 5. Шығарылатын өнімнің немесе орындалатын жұмыстың сапасын тексеру, брақтың алдын алу және сапасын арттыру бойынша іс-шараларды жүзеге асыру. 6. Учаскені жаңарту, технологиялық жабдықтарды жөндеу, өндірістік үдерістерді механикаландыру және автоматтандыру бойынша аяқталған жұмыстарды қабылдауға қатысу. 7. Еңбектің озық әдістері мен тәсілдерін енгізуді, жұмыс орындарын аттестаттауды және ұтымды етуді ұйымдастыру. 8. Жұмысшылардың өндіріс нормаларын орындауын, өндірістік алаңдарды, жабдықтарды, ұйымдастырушылық-техникалық жарақтар мен құралдарды дұрыс пайдалануды, учаскенің біркелкі жұмысын қамтамасыз ету. 9. Бригадалар құрылуын жүзеге асыру, бригадаларға ұтымды қызмет көрсету бойынша іс-шараларды әзірлеу және енгізу, олардың қызметін үйлестіру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты заңнамалық, өзге де нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар. 2. Учаске шығаратын өнімнің техникалық сипаттамалары мен талаптары, оны өндіру технологиясы. 3. Учаскені жабдықтау және оны техникалық пайдалану тәртібі. 4. Учаскенің өндірістік-шаруашылық қызметінің әдістері. 5. Жұмыстардың нормалары мен бағалары, оларды қайта қарау тәртібі. 6. Еңбекақы төлеу және материалдық ынталандыру нысандары туралы қолданыстағы ережелер. 7. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 8. Өндірісті басқарудағы озық отандық және шетелдік тәжірибе. 9. Ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>

	<p>Дағды 2: Цехтың тиімді жұмысын қамтамасыз ету және еңбек өнімділігін арттыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бекітілген өндірістік жоспарлар мен кестелерге сәйкес бригадалар мен жекелеген жұмысшыларға өндірістік тапсырмаларды белгілеу және уақытылы жеткізу, нормативтік көрсеткіштерді айқындау. 2. Жұмысшыларға өндірістік нұсқама беру, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша іс-шаралар өткізу, сақталуын бақылау. 3. Еңбекті ұйымдастырудың прогрессивті нысандарын енгізуге жәрдемдесу, өндіру нормалары мен бағаларын қайта қарау туралы ұсыныстар енгізу, сондай-ақ жұмыстарды тарифтеуге қатысу. 4. Өндірістік қызметтің нәтижелерін талдау, бастапқы құжаттардың дұрыс және уақытылы ресімделуін қамтамасыз ету. 5. Озық тәжірибені таратуға, бастаманы дамытуға және рационализаторлық ұсыныстар мен өнертабыстарды енгізуге жәрдемдесу. 6. Еңбек шығындарының нормаларын уақытылы қайта қарауды, техникалық негізделген жалақы нормалары мен жүйелерін енгізуді қамтамасыз ету. 7. Өндіріс резервтерін анықтауға қатысу, қолайлы еңбек жағдайларын жасау бойынша іс-шаралар әзірлеу. 8. Еңбек қауіпсіздігі мен тәртіптің сақталуын бақылау. 9. Жұмысшылар мен бригадирлердің біліктілігі мен кәсіби шеберлігін арттыру жөніндегі жұмысты ұйымдастыру.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыстар мен жұмысшыларды тарифтеу тәртібі. 2. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары. 3. Өндіріс технологиясы, цехтың жабдықтары және оны техникалық пайдалану қағидалары, техникалық-экономикалық және ағымдағы өндірістік жоспарлаудың тәртібі мен әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Күйзеліске тұрақтылық Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелі ойлау Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилдендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.</p>	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас инженер
	7	Бас технолог
11. Кәсіптің карточкасы «Өндіріс бастығының орынбасары»:		
Топтың коды:	1321-0	

Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Өндіріс бастығының орынбасары		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық:	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және маман лауазымдарында мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2141-1-001 - Өндіріс инженері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологиялық бөлімшенің және бағынышты персоналдың өндірістік-шаруашылық қызметін, сондай-ақ технологиялық регламент нормаларына сәйкес өндірістік тапсырмалардың орындалуын және жабдықты пайдалануды бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Цехтың белгіленген өндірістік тапсырманы орындауын қамтамасыз ету 2. Өнімнің үздіксіз шығарылуын бақылау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Цехтың белгіленген өндірістік тапсырманы орындауын қамтамасыз ету			

<p>Дағды 1: Технологиялық үдерісті жүргізу кезінде технологиялық регламент талаптарының орындалуын бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлімшенің белгіленген өндірістік тапсырманы орындауын қамтамасыз ету. 2.2. Технологиялық режимнің сақталуын бақылау. 3.3. Шикізатқа, материалдарға, отынға және энергия ресурстарына арналған шығыс нормаларының сақталуын бақылау. 4.4. Шикізаттың, энергия ресурстарының және қосалқы материалдардың шығыс нормаларын төмендетуге, сондай-ақ өнімнің сапасын арттыруға бағытталған іс-шараларды әзірлеу және енгізу. 5. Өндірістік үдерістерді жетілдіруді ұйымдастыру, автоматтандыру, механикаландыру және жаңа техниканы енгізу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу. 6. Еңбек өнімділігін арттыру және өнімнің өзіндік құнын төмендету бойынша іс-шараларды әзірлеу және жүзеге асыру. 7. Бағынышты персоналдың іс-қимылын үйлестіру, оның жұмысын бақылауды жүзеге асырады. 8. Технологиялық шығындарды азайту, шығарылатын өнімнің сапасын арттыру бойынша ұйымдастырушылық – техникалық іс-шаралардың орындалуын бақылау, ақауды жою жөнінде шаралар қабылдайды. 9. Технологиялық үдерістерді жүргізудің дұрыстығы мен қауіпсіздігін, технологиялық операциялардың орындалуын тексеру. 10. Техникалық құжаттаманы қайта қарауға қатысу. 11. Авариялар мен оқиғалардың себептерін тергеуге қатысу. 12. Жұмыс орындар мен өндірістік объектілердің зиянды өндірістік факторлардың болуына аттестатталуына қатысу. 13. Материалдық балансты жүргізуге қатысу. 14. Штаттан тыс жағдайларда қызметкерлердің әрекеттерін басқару.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнім өндіру технологиясының негіздері. 2. Технологиялық үдерістердің негізгі жабдықтары, оның жұмыс қағидаттары және техникалық пайдалану қағидалары. 3. Заманауи ақпараттық (компьютерлік) технологиялар, коммуникация және байланыс құралдары. 4. Қондырғылардың технологиялық регламенттері, аварияларды оқшаулау жоспары, жабдықты пайдалану және техникалық қызмет көрсету бойынша өндірістік нұсқаулықтардың талаптары. 5. Мұнай өнімдерінің негізгі физика-химиялық қасиеттері және өндіріс (цех) қондырғыларында (учаскелерінде) шығарылатын өнімге қойылатын стандарттар. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт және газ қауіпсіздігі жөніндегі талаптар, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптар.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Қондырғылар мен жабдықтардың уақытылы жөнделуін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобалық құжаттаманы оқу. 2. Техникалық жағдайды бақылау және жөндеу қондырғыларында жабдықты дайындау сапасын талдау. 3. Жабдықтарды жоспарлы-алдын алу және күрделі жөндеуге дайындауды қамтамасыз ету. 4. Технологиялық регламентке сәйкес өндірістің (цехтың) жабдықтарын қауіпсіз іске қосуды және тоқтатуды жүзеге асыру.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру және технологиясы, жоспарлы-алдын алу жөндеу жоспарлары. 2. Жабдықты жөндеуге тапсыру және жөндеуден кейін қабылдау қағидалары. 3. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету шығындарын жоспарлау тәртібі мен әдістері.
<p>Еңбек функциясы 2: Өнімнің үздіксіз шығарылуын бақылау</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 1: Технологиялық үдеріс барысындағы бұзушылықтардың алдын алу және жою</p>	<p>Ұсынылмайды</p> <p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жұмыстардың қауіпсіз орындалуын, технологиялық үдерісті жүргізудің белгіленген нормаларын сақтауды, жабдықтарды, арматураларды, аспаптарды, құралдарды, коммуникацияларды, ғимараттар мен құрылыстарды дұрыс пайдалануды қамтамасыз ету. 2. Өндірістің (цехтың) шикізаты мен өнімін бақылауды жүзеге асыру. 3. Өндірістік персоналдың ауысымдарды қабылдау-тапсыруының дұрыстығын бақылау. 4. Ақаудың және сапасыз өнім шығарудың себептеріне талдау жүргізу, оның алдын алу бойынша іс-шаралар әзірлеу. 5. Стандарттар, еңбек қауіпсіздігі стандарттары жүйесі, еңбек және өндірістік тәртіп талаптарының сақталуын, жабдыққа қызмет көрсету, технологиялық үдерісті жүргізу және әртүрлі жұмыстарды орындау кезінде еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік, өрт және газ қауіпсіздігі, өндірістік санитария нұсқаулықтары мен ережелерінің орындалуын қамтамасыз ету. 6. Қондырғаларда (учаскелерде) технологиялық жабдықты қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық үдерістің режимдерін жүргізу және бақылау жүйелері мен әдістері. 2. Өнімді өндіру технологиясы, қондырғылардың (учаскелердің) технологиялық регламенттеріне сәйкес технологиялық режимді жүргізу қағидалары мен ерекшеліктері. 3. Қондырғылардың (учаскелердің) жабдықтарын пайдалану қағидалары. <p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>
		<p>Ұсынылмайды</p>

Дағды 2:
Өнімді шығару тиімділігін арттыру үшін өндірістік үдерісті басқару және оңтайландыру

Машықтар:

1. Өндірістік көрсеткіштерге (оның ішінде өнімділікке, шығындарға, сапаға) талдау жүргізу, қиындықтарды анықтау және оларды жою жөніндегі іс-шараларды әзірлеу.
2. Өнімділікті арттыру және өндіріс шығындарын азайту мақсатында жұмыс үдерістерін оңтайландыру бойынша іс-шараларды іске асыру.
3. Өндірістік жабдықтардың жұмысына мониторинг пен талдау жүргізу, оның тозуына немесе қазіргі заманғы стандарттарға сәйкес келмеуіне байланысты проблемаларды анықтау және оның жұмысын жақсарту бойынша ұсыныстар әзірлеу.
4. Персонал жұмысының неғұрлым жоғары тиімділігін, тоқтап қалу уақытын қысқартуды және шығарылатын өнімнің сапасын жақсартуды қамтамасыз ете отырып, ауысымдар мен бригадалардың жұмысын ұйымдастыруды жақсарту бойынша шараларды әзірлеу және енгізу.
5. Шикізатты дайындаудан бастап дайын өнімді қаптауға дейінгі өндірістің барлық кезеңдерінде жұмыс барысындағы технологиялық тәртіп пен стандарттардың сақталуын бақылау.
6. Барлық өндірістік операциялардың уақтылы орындалуын және тоқтап қалуды барынша азайтуды қамтамасыз ете отырып, басқа бөлімшелермен (мысалы, жабдықтау, логистика, техникалық қолдау бөлімдерімен) өзара әрекеттесуді жүзеге асыру.
7. Өнімнің сапасы мен жұмыс тиімділігін арттыру мақсатында озық өндірістік технологиялар мен әдістерді енгізу.
8. Ағымдағы өндірістік үдерістердің тиімділігін бағалау және өндірісті басқарудың заманауи әдістерін, соның ішінде үнемді өндіріс элементтерін, материалдар ағынын оңтайландыруды және қалдықтарды азайтуды енгізу.

Білімдер:

1. Өндірістік үдерістерді басқарудың қағидаттары мен әдістері — өндірістік жүйелерді басқарудың негізгі тұжырымдамаларын, өндірістік операцияларды жоспарлау, ұйымдастыру және бақылау әдістерін түсіну.
2. Өндірістік үдерістің технологиялары мен жабдықтары - технологиялық қондырғылардың жұмыс істеу ерекшеліктерін, мұнай-газ өңдеу және мұнай-газ химиясы саласында қолданылатын жабдықты пайдалану, қызмет көрсету және жөндеу қағидаттарын білу.
3. Өнім сапасына қойылатын талаптар-сапаның нормативтік стандарттарымен, сондай-ақ оны өндірудің барлық кезеңдерінде өнім сапасын бағалау әдістерімен жұмыс істей білу.
4. Сапаны басқару әдістері - 6 Сигм, үнемді өндіріс, сапаны статистикалық бақылау, ақауларды жою және қалдықтарды азайту тәсілдері сияқты әдістерді игеру.
5. Өндірістік үдерістерді талдау және диагностикалау - негізгі өндірістік көрсеткіштерді талдау, проблемаларды анықтау және тар жолдарды жою мен өнімділікті арттыру бойынша іс-шараларды әзірлеу мүмкіндігі.
6. Үнемді өндіріс қағидаттары - шығындарды азайту, өндіріс тиімділігін арттыру және жұмыс үдерістерін оңтайландыру қағидаттары мен әдістерін қолдану мүмкіндігі.
7. Еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік және экология - еңбек қауіпсіздігі, қоршаған ортаны қорғау және мұнай-газ өңдеу саласына қатысы бар тәуекелдерді басқару саласындағы нормативтік талаптарды түсіну.
8. Еңбекті ұйымдастыру және персоналды басқару - персоналдың жұмысын тиімді ұйымдастыру тәсілдерін білу, еңбек үдерістерін басқару, қызметкерлерді ынталандыру, тәртіпті қамтамасыз ету және өндірістік стандарттарды орындау.
9. Өндірісті басқарудың ақпараттық жүйелерін пайдалану - жоспарлар мен өндірістік операциялардың орындалуын мониторингтеу, талдау және бақылау үшін MES жүйелерімен (өндірістік үдерістерді басқару жүйелері) жұмыс істей білу.
10. Өндірістік қуаттарды жобалау және жаңғырту — үдерістерді жақсарту және жаңғырту қажеттіліктерін бағалау, технологиялық желілерді жетілдіру және жаңа технологияларды енгізу бойынша жобаларды әзірлеу қабілеті.
11. Қорларды басқару және логистика-шикізаттың, материалдардың және дайын өнімнің қозғалыс үдерістерін оңтайландыруды, үздіксіз өндірісті қамтамасыз ету үшін логистикалық тізбектерді басқаруды білу.
12. Өндіріс саласындағы реттеуші және нормативтік актілер - міндетті стандарттар мен нормативтік актілерді, соның ішінде MEMCT, ISO, өндірістік үдерістер мен қауіпсіздік туралы ішкі нұсқаулар мен қағидаларды түсіну.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:

Жүйелі ойлау
Күйзеліске тұрақтылық
Аналитикалық ойлау
Көшбасшылық
Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдай білуі
Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік арту

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилдендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Өндіріс бастығы	
	7	Бас инженер	
	7	Бас технолог	
13. Кәсіптің карточкасы «Орталық басқару пунктінің бастығы»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Орталық басқару пунктінің бастығы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 74. Өндірістік бөлімнің бастығы (өндірістік-техникалық бөлім)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және өндірісті жедел басқару жөніндегі жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1321-0-053 - Техникалық басшы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-038 - Пункт бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Кәсіпорынның бірқалыпты жұмысы істеуіне басшылық жасау және бақылау, өндірістік бағдарламаға сәйкес жұмыстарды орындау және өнім шығару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық режим параметрлерінің сақталуына бақылауды қамтамасыз ету 2. Кәсіпорындағы авариялар кезіндегі іс-қимылдарды үйлестіру	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Технологиялық режим параметрлерінің сақталуына бақылауды			

<p>қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Кәсіпорынның өндірістік қызметін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық режим параметрлерінің сақталуын жедел бақылау үшін режим парағын жүргізу. 2. Ауысым бастығы, аға оператор деңгейінде өндірістердің ауысымдық жедел персоналына жедел басшылықты жүзеге асыру (өндіріс ауысымының бастығы болмаған жағдайда). 3. Бекітілген бағдарлама шеңберінде өндірістік қуаттардың резервтерін айқындау, өндірістердің технологиялық ағындарын түзету. 4. Кәсіпорын бөлімшелерінде жұмыс орындарындағы қауіпсіздік техникасы мен өртке қарсы режимнің жай-күйін бақылау. 5. Кәсіпорынның жекелеген бөлімшелерінің жұмысындағы бұзушылықтарды көрсете отырып, электрондық вахталық журналды жүргізу. 6. Өндірістік үдерістің бұзылуының алдын алу және жою, осы бұзушылықтарды жоюға кәсіпорынның басқа құрылымдық бөлімшелерін тарту бойынша шаралар қабылдау. 7. Мұнай-газ өнімдерін компаундирлеу және тиеу өндірісі диспетчерінің жұмысын үйлестіру. 8. Тиісті журналдарда өрт туралы хабарлауға және сөндіруге арналған жабдықтардың, жүйелер мен құралдардың, бақылау-өлшеу аспаптарының, қорғану құралдарының, бұғаттаудың, дабылдың істен шығу фактілерін тіркеу. 9. Бекітілген өндірістік бағдарлама шеңберінде өндірістік қуаттардың резервтерін айқындау, өндірістердің технологиялық ағындарын түзету. 10. Өз құзыреті шегінде өндірістік бағдарламаға сәйкес кәсіпорынның бірқалыпты жұмысын, жұмыстардың орындалуын және өнімнің шығарылуын бақылау. 11. Өндіріс диспетчерлерінің жұмысын үйлестіру. 12. Іске қосу операцияларын жүргізу және технологиялық қондырғылар мен жабдықтарды режимге шығару кезінде технологиялық персоналдың іс-қимылдарының дұрыстығына бақылауды жүзеге асыру. 13. Технологиялық жабдықтың неғұрлым ұтымды жұмыс режимдерін белгілеу бойынша өндіріс резервтерін анықтау. 14. Кәсіпорын объектілерінде жөндеу, от, газ қауіпті және басқа да жұмыс түрлерін дайындау және жүргізу тәртібін қамтамасыз ету және бақылау.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдыққа қойылатын техникалық талаптар. 2. Технологиялық қадағалау жабдықтарын бұзбай бақылау әдістері. 3. Технологиялық жабдыққа қызмет көрсетуді және жөндеуді ұйымдастыру жөніндегі заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік материалдар. 4. Ұйымның технологиялық жабдықтарының өндірістік қуаттары, техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері, мақсаты мен жұмыс режимдері, оны пайдалану қағидалары. 5. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік, өрт және газ қауіпсіздігі бойынша талаптар, қоршаған ортаны қорғау, өндірістік санитария жөніндегі талаптар. 6. Сандық компоненттердің функционалдық мүмкіндігі. 7. Ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары. <p>Ұсынылмайды</p>
<p>Еңбек функциясы 2:</p>		

Кәсіпорындағы авариялар кезіндегі іс-қимылдарды үйлестіру	Дағды 1: Аварияға қарсы іс-шаралардың орындалуын болдырмау және бақылауды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Ұйымдағы авариялар мен оқыс оқиғаларды тергеу нәтижелері бойынша әзірленген іс-шаралардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Авариялар мен ақаулықтардың алдын алу бойынша іс-шараларды жоспарлау. 3. Авариялар мен оқыс оқиғалардың, олардың алдын алу жөніндегі іс-шараларды әзірлеу себептеріне талдау жүргізу.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының заңнамалық, нормативтік құқықтық актілері, өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы нормалар мен қағидалар. 2. ҚР "Азаматтық қорғау туралы" Заңы. 3. Аварияларды жою жоспары. 4. Өндіріс технологиясының негіздері. 5. Қондырғылардың техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері, типтік ақаулары мен кемшіліктері, мақсаты, жұмыс режимдері және пайдалану қағидалары. 6. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 7. Өндірістің және ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты ұйымдық-өкімдік құжаттар, нормативтік және әдістемелік материалдар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилендендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас инженер
	7	Бас технолог
	7	Өндіріс бастығы
	7	Цех бастығы
15. Кәсіптің карточкасы «Бас механик (басқа да салаларда)»:		
Топтың коды:	1329-1	
Қызмет атауының коды:	1329-1-004	
Кәсіптің атауы:	Бас механик (басқа да салаларда)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	БТБА немесе КС-пен немесе кәсіптердің басқа анықтамалықтарымен Байланыс ішкі су көлігі ұйымдарының басшылары, мамандары және басқа да қызметшілері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамалары (Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2017 жылғы 30 маусымдағы № 408 бұйрығымен бекітілген) СГТС (шлюз)бас механигі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: -	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1329-1-004 - Бас механик (басқа да салаларда)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Шлюздің механикалық жабдықтарының сенімді, апатсыз және қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін шлюздің механикалық қызметіне басшылық жасау және бақылау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюз механикалық қызметінің жұмысын басқару және бақылау 2. Шлюздің механикалық жабдықтарының сенімді және апатсыз жұмысын қамтамасыз ету 3. Шлюздің механикалық жабдықтарының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету 4. Мемлекеттік қадағалау органдарында есепте тұрған және тұрмайтын жүк көтергіш машиналар мен механизмдерді, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды техникалық куәландыруға уақтылы дайындауды қамтамасыз ету 5. Шлюздің механикалық жабдығын жөндеу бойынша жұмыстарды жүргізуге арналған ақаулы ведомостарды немесе жұмыс тізімдемелерін жасау 	
	Қосымша еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюздің кеме өткізу қызметінің кезекші слесарларының жұмысын бақылау 	
Еңбек функциясы 1: Шлюз механикалық қызметінің жұмысын басқару және бақылау	Дағды 1: Қызметтің білікті кадрлармен жасақталуын қамтамасыз ету	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюздің механикалық қызметіне жаңадан қабылданған қызметкердің біліктілігін анықтау 2. Механикалық қызмет қызметкерлерінің біліктілігін арттыру 3. Демалыс уақытын шлюздің негізгі және қосалқы жабдықтарының жұмысында үзілістер болмайтындай етіп бөлу 4. Өзара алмастыруды қамтамасыз ету 	

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексі. 2. "Азаматтық қорғау туралы" Қазақстан Республикасының Заңы; 3. "Техникалық реттеу туралы" Қазақстан Республикасының Заңы; 4. "Ішкі су көлігі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы; 5. Кеме қатынасы гидротехникалық құрылыстарын (шлюздерін) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары; 6. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары; 7. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары; 8. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары; 9. Шлюздің негізгі және қосалқы жабдықтарының құрылымы, орналасуы, кинематикалық және гидромеханикалық схемалары; 10. Негізгі және қосалқы механикалық жабдықтар жұмысының технологиялық процестері; 11. Кеме қатынасы шлюздерінің механикалық жабдықтарын жоспарлы-алдын алу жөндеу жүйесі;
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Қызметтің жөндеу жұмыстарын жүргізуге арналған жабдықтармен жабдықталуын қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюздің негізгі және қосалқы жабдықтарын жөндеуге қажетті жабдықты анықтау. 2. Өз бетінше жөндеу жүргізу мүмкін болмаған жағдайда, басқа кәсіпорындарда жөндеу жүргізуді қамтамасыз ету. 3. Шлюздің жөндеу жабдықтарына жөндеу және қызмет көрсету.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюздің негізгі және қосалқы жабдықтарының құрылымы, орналасуы, кинематикалық және гидромеханикалық схемалары; 2. Негізгі және қосалқы механикалық жабдықтар жұмысының технологиялық процестері; 3. Кеме қатынасы шлюздерінің механикалық жабдықтарын жоспарлы-алдын алу жөндеу жүйесі;
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Қызметті жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін материалдармен жабдықтауды қамтамасыз ету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалтану 2. Металдарды механикалық өңдеу технологиясы 3. Металл дәнекерлеу технологиясы 4. Механикалық жабдықтар мен шлюзді өлшеу құралдарын пайдалану жөніндегі Технологиялық нұсқаулықтар мен нормативтер.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Материалтану 2. Металдарды механикалық өңдеу технологиясы 3. Металл дәнекерлеу технологиясы 4. Механикалық жабдықтар мен шлюзді өлшеу құралдарын пайдалану жөніндегі Технологиялық нұсқаулықтар мен нормативтер.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 4: Қызметті жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін құралмен жабдықтауды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін құралдарды және олардың аналогтарын анықтаңыз. 2. Осындай құралдарға ілеспе құжаттамамен жұмыс істеу. 3. Жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін шлюзге келіп түскен құралдармен кіру бақылауын жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Металл өңдеу технологиялары. 2. Материалтану. 3. Металл дәнекерлеу технологиясы. 4. Техникалық резеңкелер, пластмассалар.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
<p>Еңбек функциясы 2: Шлюздің механикалық жабдықтарының сенімді және апатсыз жұмысын қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Шлюздің механикалық жабдықтарының жұмысын талдау және қызмет көрсету кестесін жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюзді пайдалануды ескере отырып, механикалық жабдықтың жұмысына талдау жүргізу. 2. Шлюздің механикалық жабдықтарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету кестесін жасаңыз.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынасы шлюздерінің механикалық жабдықтарын жоспарлы-алдын алу жөндеу жүйелері. 2. Кеме қатынасы гидротехникалық құрылыстарын (шлюздерін) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары 3. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 3. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 4. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 2: Шлюздің негізгі және қосалқы механикалық жабдықтарында жүргізілетін жұмыстардың тізімдемелерін жасау.</p>	<p>Машықтар:</p> <p>Шлюздің негізгі және қосалқы механикалық жабдықтарында жүргізілетін жұмыстардың тізімдемелерін жасау</p>
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынасы шлюздерінің механикалық жабдықтарын жоспарлы-алдын алу жөндеу жүйелері 2. Кеме қатынасы гидротехникалық құрылыстарын (шлюздерін) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары 3. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 4. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 5. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 3: Шлюздің негізгі және қосалқы механикалық жабдықтарында жөндеу жұмыстарының жүргізілуін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюздің негізгі және қосалқы механикалық жабдықтарында жұмыс істеу кезінде бақылаулар мен өлшеулер жүргізу. 2. Объектінің қажетті параметрлерге сәйкестігін анықтау үшін сынақтар жүргізу. 3. Орындалған жұмыстар туралы акт жасау

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынасы шлюздерінің механикалық жабдықтарын жоспарлы-алдын алу жөндеу жүйелері. 2. Кеме қатынасы гидротехникалық құрылыстарын (шлюздерін) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары 3. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 4. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 5. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Шлюздің механикалық жабдықтарының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: Шлюздің механикалық жабдықтарының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды жүргізу үшін жұмыс жоспарларын, бюджетті жасау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Күн, апта, ай және жылға арналған жұмыс жоспарларын жасаңыз. 2. Болашақта орындалатын жұмыстарды ескере отырып, механикалық қызметтің бюджетін жасаңыз. 3. Ескірген және қауіпті жабдықты жаңасына ауыстырыңыз.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынайтын гидротехникалық құрылыстарды (шлюздерді) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары. 2. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 3. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 4. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 5. Бөлімшенің бюджетін жасау
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Шлюздің механикалық жабдықтарының қауіпсіз жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 2: Моральдық ескірген жабдықты ауыстыру мәселесін пысықтау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Болашақта орындалатын жұмыстарды ескере отырып, механикалық қызметтің бюджетін жасаңыз. 2. Ескірген жабдықты жаңасына ауыстырыңыз. 3. Моральдық ескірген жабдықтың заманауи аналогтарын анықтаңыз.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынайтын гидротехникалық құрылыстарды (шлюздерді) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары. 2. Өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Мемлекеттік қадағалау органдарында есепте тұрған және тұрмайтын жүк көтергіш машиналар мен механизмдерді, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды техникалық куәландыруға уақтылы дайындауды қамтамасыз ету	Дағды 1: Мемлекеттік қадағалау органдарында есепте тұрған және тұрмайтын жүк көтергіш машиналар мен механизмдерді, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарды техникалық куәландыруға жүргізу үшін құжаттама жасау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық куәландыруды жүргізу үшін бір ай және бір жылға арналған жұмыс жоспарларын жасау. 2. Болашақта орындалатын жұмыстарды ескере отырып, механикалық қызметтің бюджетін жасаңыз. 3. Орындаушылардың тиісті біліктілігін қамтамасыз ету.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 2. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 3. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Мемлекеттік қадағалау органдарында есепте тұрған және тұрмайтын жүк көтергіш машиналар мен механизмдерге, қысыммен жұмыс істейтін ыдыстарға техникалық куәландыру жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Куәландыру жүргізуді ұйымдастыру. 2. Орындаушыларды барлық қажетті: құжаттамамен, материалдармен, жеке және ұжымдық қорғау құралдарымен қамтамасыз ету. 3. Куәландыру жүргізілгеннен кейін құжаттаманың ресімделуін қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 2. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 3. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 5: Шлюздің механикалық жабдығын жөндеу бойынша жұмыстарды жүргізуге арналған ақаулы ведомостарды немесе жұмыс тізімдемелерін жасау	<p>Дағды 1: Шлюздің механикалық жабдығын жөндеу бойынша жұмыстарды жүргізуге арналған ақаулы ведомостарды немесе жұмыс тізімдемелерін жасауға дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюзді пайдалануды ескере отырып, механикалық жабдықтың жұмысына талдау жүргізу. 2. Механикалық жабдықты топтарға бөлу. 3. Орындалатын жұмыс көлемін анықтаңыз. 4. Шлюздің негізгі және қосалқы механикалық жабдықтарында жұмыс жүргізу үшін материалды және оның мөлшерін анықтау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынайтын гидротехникалық құрылыстарды (шлюздерді) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары. 2. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 3. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 4. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шлюздің анықталған, жасырын және перспективалы механикалық жабдықтарының ақауларын анықтау. 2. Шлюзді пайдалануды ескере отырып, механикалық жабдықтың жұмысына талдау жүргізу. 3. Перспективалық әдістер мен әдістерді анықтау. шлюздің механикалық жабдықтарын бақылау және зерттеу.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынайтын гидротехникалық құрылыстарды (шлюздерді) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары. 2. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 3. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 4. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Шлюздің кеме өткізу қызметінің кезекші слесарларының жұмысын бақылау	Дағды 1: Навигациялық кезеңдегі жұмыс	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме өткізу қызметімен бірлесіп навигациялық кезеңде негізгі Жабдықты майлау кестесін жасау. 2. Кестенің орындалуын және кестенің орындалуына көмек көрсетуді бақылау. 3. Майлау кестесін орындау үшін қажетті материалдармен қамтамасыз етіңіз. 4. Жұмыс уақытынан тыс уақытта шлюздің авариялық және шұғыл қажеттіліктері үшін компрессорлық станцияның жұмысын қамтамасыз ету. 5. Кезекші слесарлардың біліктілігін арттыру мәселелерінде сот өткізу қызметіне көмек көрсету.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынайтын гидротехникалық құрылыстарды (шлюздерді) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары. 2. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 3. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 4. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Навигация аралық кезеңдегі жұмыс	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навигация аралық кезеңде вахтаны көтеруден бос кезекші слесарлардың механикалық қызметіне күндізгі ауысымда шығу кестесін кеме өткізу қызметімен бірлесіп жасау. 2. Осы кестенің орындалуын бақылау және кестені орындауға көмек көрсету.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеме қатынайтын гидротехникалық құрылыстарды (шлюздерді) техникалық пайдалану, тексеру және жөндеу қағидалары. 2. Жүк көтергіш механизмдерді пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері. 3. Компрессорлық станцияларды пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары. 4. Қысыммен жұмыс істейтін жабдықты пайдалану кезінде өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жоғары өнімділік Өз бетінше оқу қабілеті Күрделі мәселелерді шешу қабілеті мен дайындығы Мәселелер Инновациялық тәсіл Коммуникативті дағдылар Көшбасшылық Жеке ұйымшылдық Шешім қабылдаудың жеделдігі Нәтижеге бағдарлау Жауапкершілік Есептеу Шешімділік Интроспекция Ойлаудың жүйелілігі Командада жұмыс істеу қабілеті Стремление к профессиональному развитию Әр түрлі көзқарастар мен көзқарастарды ескеру және құрметтеу Өзіне деген сенімділік Кең көкжиек		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Кеме қатынасы гидротехникалық құрылысы бастығының орынбасары	
	5	Инженер-механик	
16. Кәсіптің карточкасы «Бас инженер (басқа салаларда)»:			
Топтың коды:	1329-1		
Қызмет атауының коды:	1329-1-002		
Кәсіптің атауы:	Бас инженер (басқа салаларда)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 69. Директордың өндіріс жөніндегі орынбасары (директор, вице-президент)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, ұйымның экономикалық қызметінің түрі бойынша тиісті бейіндегі басшылық лауазымдардағы жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1329-1 - Мамандандырылған өндірістік бөлімшелердің (техникалық және инженерлік) басшылары (басқарушылары)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұйымның техникалық саясатын іске асыруды қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірістік-шаруашылық қызметтің орындалуын ұйымдастыру және бақылау	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Өндірістік-шаруашылық қызметтің орындалуын ұйымдастыру және бақылау	Дағды 1: Өндіріс технологиясының сақталуын бақылау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді өндіру және шығару жоспарының орындалуын қамтамасыз ету. 2. Ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметін жоспарлауды қамтамасыз ету. 3. Технологиялық объектілер арасында шикізат ресурстарының ұтымды бөлінуін бақылауды жүзеге асыру. 4. Өндірістік объектілердің технологиялық регламенттерінің орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 5. Қондырғылар өндіретін компоненттердің, шикізат пен тауар өнімдерінің нормативтік-техникалық құжаттама талаптарына сәйкестігін жедел бақылауды жүзеге асыру. 6. Техникалық құжаттаманың (сызбалардың, ерекшеліктердің, техникалық шарттардың, технологиялық карталардың) уақтылы орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 7. Ұйымның техникалық қызметтерінің қызметіне бақылауды жүзеге асыру, олардың жұмыс нәтижелерін бақылау, бағынысты бөлімшелердегі Еңбек және өндірістік тәртіптің жай-күйі. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның өндірістік-шаруашылық және қаржы-экономикалық қызметін регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері, экономиканы дамытудың басым бағыттарын және экономикалық қызметтің тиісті түрін айқындайтын мемлекеттік билік және басқару органдарының шешімдері. 2. Ұйым қызметіне, бейініне, мамандануына және ұйым құрылымының ерекшеліктеріне қатысты әдістемелік материалдар. 3. Ұйымды басқару және басқару әдістері. 4. Шаруашылық және қаржы шарттарын жасасу және орындау тәртібі. 5. Мұнай мен Газды өңдеу технологиясы, Технологиялық процестердің физикалық, физика-химиялық және химиялық негіздері. 6. Процестердің негізгі жабдықтары, оның жұмыс принциптері және техникалық пайдалану ережелері. 7. Ұйымның өндірістік-шаруашылық қызметінің жоспарларын жасау және келісу тәртібі 8. Еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары. 9. Экономика және өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 10. Ішкі еңбек тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария тәртібі, өрт қауіпсіздігінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

	<p>Дағды 2: Өндірістің техникалық даярлығының қажетті деңгейін қамтамасыз ету және оның тұрақты өсуі</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірісті даярлаудың қажетті деңгейін және оның тұрақты өсуін бақылауды, өндіріс тиімділігі мен еңбек өнімділігін арттыруды, шығындарды (материалдық, қаржылық, еңбек) қысқартуды, өндірістік ресурстарды ұтымды пайдалануды жүзеге асыру. 2. Ұйымды реконструкциялау және жаңғырту, өндірістің қоршаған ортаға зиянды әсерін болғызбау, табиғи ресурстарды ұқыпты пайдалану, қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау және өндірістің техникалық мәдениетін арттыру жөніндегі іс-шараларды әзірлеу жөніндегі жұмыстардың орындалуын бөлу және бақылау. 3. Жаңа техника мен технологияларды енгізу, ұйымдастыру-техникалық іс-шараларды, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізу жоспарларын әзірлеу және іске асыру жөніндегі жұмыстардың орындалуын бөлу және бақылау. 4. Өндірілетін өнімнің, техника мен технологияның сапасын жақсарту, жетілдіру және жаңарту, өнімнің түбегейлі жаңа бәсекеге қабілетті түрлерін құру, технологиялық процестерді кешенді механикаландыру және автоматтандыру құралдарын жобалау және өндіріске енгізу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру. 5. Инженерлік және басқару жұмыстарын орындаудың жаңа техникалық және телекоммуникациялық құралдарын енгізу негізінде өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыруды жетілдіру жөнінде шаралар қабылдай білу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экономикалық қызмет түрінің техникалық, экономикалық және әлеуметтік даму перспективалары және ұйымның бизнес-жоспары. 2. Экономикалық қызметтің тиісті түріндегі ғылыми-техникалық жетістіктер және озық ұйымдардың тәжірибесі. 3. Ұйымның өндірістік қуаттары, ұйым өнімін өндіру технологиясы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилдендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.</p>	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Өндіріс бастығы
	7	Орталық басқару пунктiнiң бастығы

17. Кәсіптің карточкасы «Бас метролог»:

Топтың коды:	1329-1		
Қызмет атауының коды:	1329-1-003		
Кәсіптің атауы:	Бас метролог		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	<p>Басшылар, мамандар және ибасқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы №553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді.</p> <p>Параграф 18. Бас метролог (Стандарттау, метрология және сертификаттау қызметінің бастығы) басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.</p>		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Стандарттау, сертификаттау және метрология (салалар бойынша)	Біліктілік: -
Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Стандарттау, сертификаттау және метрология (салалар бойынша)	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	<p>I санатты инженер-метролог лауазымында өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласында бакалаврда кемінде 5 жыл өтілі болған кезде ол бас метролог, зертхана бастығы, зертхана меңгерушісі лауазымына үміткер бола алады. I санатты инженер-метролог лауазымында өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласында магистрде кемінде 3 жыл өтілі болған кезде ол бас метролог, зертхана бастығы, зертхана меңгерушісі лауазымына үміткер бола алады. I санатты инженер-метролог лауазымында өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласында PhD докторында кемінде 1 жыл өтілі болған кезде ол бас метролог, зертхана бастығы, зертхана меңгерушісі лауазымына үміткер бола алады.</p>		
Формалды емес және информалды біліммен байланыс:	<p>Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 935 «Өлшеу құралдарын салыстырып тексерушілердің сертификаттарын, сондай-ақ оларға қойылатын біліктілік талаптарын аттестаттауды, қайта аттестаттауды және кері қайтарып алуды жүргізу қағидаларын бекіту туралы» бұйрығына сәйкес «Өлшеу құралдарын салыстырып тексеруші» біліктілігін алу мүмкіндігі, 2.45 ҚР СТ «ҚР МӨЖ. Метрология саласындағы персоналдың біліктілігі», сондай-ақ «мемлекеттік эталонды сақтаушы-ғалым» біліктілігі.</p>		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	<p>2149-4-001 - Метрология жөніндегі инженер 2149-4-004 - Метрология жөніндегі маман</p>		
Қызметтің негізгі мақсаты:	<p>Өлшеу нәтижелерінің дәлдігін қамтамасыз ету мақсатында кәсіпорындар мен ұйымдардың метрологиялық қызметтерінің, тексеру, калибрлеу, сынақ зертханаларының қызметін ұйымдастыру, басқару және үйлестіру.</p>		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<p>1. Метрологиялық жұмыстарды ұйымдастыру 2. ӨҚ мен жабдықтардың күйін метрологиялық бақылау 3. Нормативтік құжаттармен жұмыс</p>	
	Қосымша еңбек функциялары:	<p>1. Өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласында қызметкерлердің біліктілігін арттыру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру</p>	
Еңбек функциясы 1: Метрологиялық жұмыстарды ұйымдастыру			

<p>Дағды 1: Өлшеулердің дәлдігін және заңнаманы сақтауды қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Белгіленген талаптарды, НҚА-дағы қолданыстағы нормаларды, өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттарды, салалық рәсімдерді сақтау; 2. ӨҚ салыстырып тексеру, калибрлеу және метрологиялық қамтамасыз етуді ұйымдастыру. Қажет болған жағдайда ӨҚ салыстырып тексеру және/немесе калибрлеу жүргізу (өлшеу түрлері бойынша «өлшеу құралдарын салыстырып тексеруші» біліктілігі болған жағдайда); 3. ӨҚ тексеру мен калибрлеудің күнтізбелік кестелерін әзірлеу және бекіту; 4. ӨҚ тексеру және калибрлеу кезінде өлшеулерді бақылау схемаларын жасу; 5. ӨОӨ және СО қолдану ӨҚ жай-күйіне бақылау жүргізу; 6. ӨҚ пайдалану, сақтау және тасымалдау ережелерін сақтау үшін үй-жайда қажетті жағдайларды ұйымдастыру; 7. ӨҚ метрологиялық қызмет көрсетуді ұйымдастыру; 8. Аккредиттеу, зертханааралық салыстырмалы сынақтарға қатысу, ҚР МШЖ тізіліміне ӨҚ, ӨОӨ, СУ енгізу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру; 9. Өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласында F3Ж жүргізу кезінде алынған ғылыми деректер мен эксперименттердің нәтижелеріне талдау жүргізу; 10. F3Ж нәтижелерін кәсіпорындар мен ұйымдардың метрологиялық қызметтерінің, тексеру, сынау және калибрлеу зертханаларының жұмыс тәжірибесіне енгізу.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы халықаралық және өңірлік құжаттар; 2. «Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы», «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы», «Техникалық реттеу туралы», «Стандарттау туралы», «Ғылым және технологиялық саясат туралы» ҚР Заңдары; 3. Өндірісті және сынауды МА бойынша заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік материалдары; 4. Кәсіпорынның ұйымдық-технологиялық құрылымының профилі, мамандануы және ерекшеліктері, оның даму перспективалары; 5. Метрологиялық бақылау және өндірісті қамтамасыз ету және сынақтар жүргізу жөніндегі жұмысты жоспарлау тәртібі мен әдістері; 6. Өнеркәсіпте және кәсіпорында өндірісті және сынақтарды метрологиялық қамтамасыз етуді ұйымдастыру; 7. Жабдықтың техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері мен жұмыс режимдері, оны пайдалану ережелері; 8. Ұйымдармен шарттар жасасу тәртібі; 9. Өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы ғылыми-технологиялық саясаттың негізгі қағидаттары мен тетіктері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Қажет етілмейді</p>

<p>Дағды 2: Метрологиялық қамтамасыз етуді, өлшеу, бақылау және сынау құралдары мен әдістерін жетілдіру.</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жаңа өлшеу техникасын, өндірістің тиімділігін арттыру жөніндегі ұйымдастыру-техникалық іс-шараларды енгізу бойынша жобалар мен жоспарлы тапсырмаларды әзірлеуге қатысу; 2. ӨОӘ және СҮ метрологиялық аттестаттауды ұйымдастыру (ұйым қызметтің осы түріне және СҮ аккредиттелген кезде); 3. Қателіктерді, өлшеу нәтижелерінің белгісіздігін бағалау, калибрлеу аралықтарын, ӨҚ және ӨЖ қызмет ету мерзімін белгілеу бойынша есептеулер жүргізу; 4. Жаңа ӨҚ және ӨЖ, ӨОӘ енгізу кезінде пайдалану құжаттарын, оларды енгізу кезінде тексеру мен калибрлеудің жаңа әдістемелерін зерделеу бойынша техникалық оқу жүргізу; 5. ҚР МШЖ тізілімін, техникалық реттеу, стандарттау, метрология және ҚР сәйкестігін бағалау саласындағы веб-сервистерді пайдалану дағдыларын меңгеру; 6. Эталондық базаны, тексеру жабдықтарын, ӨҚ-ны бақылауды және жаңартуды жүзеге асыру; 7. Метрологиялық қамтамасыз етудің жеткіліксіздігі тұрғысынан өнім сапасына шағымдарды талдауға қатысу; 8. Инновациялық өндірістер мен сынақтарды метрологиялық қамтамасыз ету саласында зерттеу жұмыстарын жоспарлау, ұйымдастыру және жүргізу.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метрологиялық қамтамасыз етуді жетілдіру, өндірісті дайындауды метрологиялық қамтамасыз ету, өлшеулердің жай-күйін талдау саласындағы зерттеулер мен әзірлемелерді жүргізу әдістері; 2. Өндірісті және сынақтарды Стандарттау, сертификаттау және метрологиялық қамтамасыз ету саласындағы озық және отандық шетелдік тәжірибе; 3. Метрологиялық қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды реттейтін ұйымның ережелері, бұйрықтары мен нұсқаулықтары; 4. Өндірісті, еңбекті және басқаруды ұйымдастыру негіздері; 5. Ішкі еңбек тәртібі, өндірістік санитария ережелері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Қажет етілмейді</p>
<p>Дағды 3: ӨҚ және СЖ жұмыс жағдайында ұстау бойынша жұмыстарды ұйымдастыру, жаңа ӨҚ және СЖ енгізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық есептеулер жүргізу және зерттеулер мен әзірлемелердің экономикалық тиімділігін анықтау; 2. Зерттеулер жүргізу, жобалар мен бағдарламаларды әзірлеу, жабдықты сынауға және оны пайдалануға енгізуге байланысты қажетті іс-шараларды жүргізу; 3. Өнімнің және технологиялық процестердің параметрлерін өлшеу және бақылау үшін қолданылатын ӨҚ, ӨОӘ және СҮ талаптарын анықтау; 4. Бақыланатын параметрлердің нақты мәндерін анықтау үшін дәл өлшеулер жүргізу; 5. ӨҚ, ӨОӘ, СҮ қолдануды бақылауды жүзеге асыру; 6. ӨҚ, сынақтар мен бақылауды, жұмыс эталондарын, СҮ-ні жедел есепке алуды жүзеге асыру; 7. ӨҚ метрологиялық қамтамасыз ету, ӨҚ кепілдік қызмет көрсету бойынша жұмыстарды ұйымдастыру; 8. Пайдалану кезінде ӨҚ істен шығу себептеріне талдау жүргізу.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасында өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы халықаралық, өңірлік және ұлттық заңнамалық және нормативтік база (Заңдар, нормативтік-құқықтық актілер, өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы стандарттау жөніндегі құжаттар); 2. Жұмыс принциптері, техникалық сипаттамалары, әзірленетін және пайдаланылатын техникалық құралдардың, материалдардың құрылымдық ерекшеліктері және олардың қасиеттері; 3. Зерттеу әдістері, жұмыс ережелері мен шарттары; 4. СЖ, ӨҚ құрылғысы және пайдалану ережелері, оларды метрологиялық қамтамасыз ету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Қажет етілмейді
Еңбек функциясы 2: ӨҚ мен жабдықтардың күйін метрологиялық бақылау	Дағды 1: Өндірісті жаңғырту жөніндегі жұмыстар	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Қолданылатын ӨҚ паркіне мониторинг жүргізу; 2. Жұмыс күшіне қажеттілікті және шама бірліктерінің эталондарын анықтауға қатысу және оларды таңдау кезінде әдістемелік басшылықты жүзеге асыру; 3. ӨҚ және өлшеу әдістерін жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әдістер мен ӨҚ таңдау мәселелерін реттейтін нормативтік және әдістемелік құжаттар; 2. Техникалық регламенттердің, өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы стандарттау жөніндегі құжаттардың талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Қажет етілмейді
Еңбек функциясы 3: Нормативтік құжаттармен жұмыс	Дағды 1: Техникалық және конструкторлық құжаттаманы әзірлеу және метрологиялық сараптау.	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Әдістемелік, нормативтік және техникалық құжаттарды әзірлеу; 2. Техникалық құжаттамаға метрологиялық сараптама және нормобақылау жүргізу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техникалық және конструкторлық құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу жөніндегі нұсқаулықтар мен басқа да басшылық материалдар. 2. Техникалық және конструкторлық құжаттамаға метрологиялық талаптарды белгілеу қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Қажет етілмейді
Қосымша еңбек функциясы 1: Өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласында қызметкерлердің біліктілігін арттыру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру	Дағды 1: Қажеттіліктерді талдау және оқытуды ұйымдастыру	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Персоналдың біліктілігін арттыру қажеттілігіне мониторинг жүргізу; 2. Заңнаманың заманауи талаптары мен саланың ұйымдастырушылық өзгерістері негізінде өлшем бірлігін қамтамасыз ету саласындағы жаңартуларға жүйелі талдау жүргізу; 3. Оқыту ұйымдарының ұсыныстарына талдау жүргізу; 4. Қызметкерлердің біліктілігін арттыру жоспарларын жасау және оларды іске асыруға қатысу.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық базасы; 2. Еңбек заңнамасының, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қағидаларының негіздері; 3. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері; 4. Ғылыми-техникалық қызмет өндірістер мен сынақтардың негіздері; 5. Сапаны басқарудың, қоршаған ортаны қорғаудың, еңбекті қорғаудың халықаралық жүйелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Қажет етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Аналитикалық ойлау Байқағыштық Көшбасшылық қабілеттер Тез шешім қабылдай білу Мәселелерді тиімді шешу Басымдылықтарды дұрыс анықтай білу</p>	

<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>	<p>1. «Өлшем бірлігін қамтамасыз ету туралы» Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 7 маусымдағы № 53-II Заңы; 2. «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 5 шілдедегі № 61-IV Заңы; 3. Салыстырып тексерілетін өлшем құралдары туралы деректерді электрондық есепке алу және оларды мемлекеттік ғылыми метрологиялық орталыққа беру қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Индустрия және жаңа технологиялар министрінің 2012 жылғы 28 қыркүйектегі №350 бұйрығы; 4. «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы; 5. «Аккредиттеу субъектілері мен заңдары тұлғалар үшін өлшемдердің метрологиялық қадағалануын қамтамасыз ету қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жыл 25 желтоқсандағы № 909; 6. «Өлшем бірлігін қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесінің тізілімінде әзірлеу, бекіту, тіркеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 26 желтоқсандағы № 923 бұйрығы; 7. «Аккредиттеу субъектілерінің шама бірліктерінің мемлекеттік эталондарын және шама бірліктерінің эталондарын құру, бекіту, сақтау, қолдану және салыстыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 927 бұйрығы; 8. «Өлшем құралдарының типін бекіту, оларға типін бекіту мақсаттарына арналған сынақтар, метрологиялық аттестаттау және «Өлшем құралдарының типін бекіту туралы сертификат беру» және «Өлшем құралдарын метрологиялық аттестаттау туралы сертификат беру» мемлекеттік қызметтер көрсету, өлшем құралдарының типін бекіту туралы сертификат нысанын және типті бекіту белгісінің нысанын белгілеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 931 бұйрығы 9. «Өлшем бірлігін қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесінің өлшемдерді орындау әдістемелерін және өлшемдерді орындаудың референттік әдістемелерін әзірлеу, метрологиялық аттестаттау, бекіту және тізілімінде тіркеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 932 бұйрығы; 10. «Стандартты үлгідегі өлшем бірлігін қамтамасыз етудің мемлекеттік жүйесінің үлгісін бекіту және тізілімінде тіркеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 933 бұйрығы; 11. «Өлшеу құралдарын салыстырып тексеруді жүргізу, өлшеу құралдарын салыстырып тексеру кезеңділігін белгілеу қағидаларын және өлшеу құралдарын салыстырып тексеру туралы сертификат нысанын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 934 бұйрығы; 12. «Өлшеу құралдарын салыстырып тексерушілердің сертификаттарын, сондай-ақ оларға қойылатын біліктілік талаптарын аттестаттауды, қайта аттестаттауды және кері қайтарып алуды жүргізу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2018 жылғы 27 желтоқсандағы № 935 бұйрығы; 13. МЕМСТ 8.010-2013 «МӨЖ. Өлшеу әдістемесі. Негізгі ережелер»; 14. МЕМСТ 8.315 «МӨЖ. Заттар мен материалдардың құрамы және қасиеттерінің стандартты үлгілері. Негізгі ережелер»; 15. МЕМСТ ISO/IEC 17025-2019 «МӨЖ. Сынақ және калибрлеу зертханаларының құзыреттілігіне қойылатын жалпы талаптар»; 16. МЕМСТ ISO/IEC 17043-2013 «МӨЖ. Сәйкестікті бағалау. Біліктілікті тексеруді жүргізуге қойылатын негізгі талаптар»; 17. ҚР СТ 2.4 «ҚР МӨЖ. Өлшеу құралдарын тексеру ұйымдастыру және жүргізу тәртібі»; 18. ҚР СТ 2.12-2018 «ҚР МӨЖ. Қазақстан Республикасының калибрлеу жүйесі өлшеу құралдарын калибрлеу ұйымдастыру және жүргізу тәртібі»; 19. ҚР СТ 2.18-2019 «ҚР МӨЖ. Өлшеу әдістемесі. Әзірлеу, метрологиялық аттестаттау, тіркеу және қолдану тәртібі»; 20. ҚР СТ 2.38-2016 «ҚР МӨЖ. Салыстырып тексерушілердің жұмыс орындарын аттестаттау»; 21. ҚР СТ 2.40-2018 «ҚР МӨЖ. Шетелдік метрологиялық ұйымдар жүргізетін өлшеу құралдарын бастапқы тексеру (калибрлеу) нәтижелерін тану тәртібі»; 22. ҚР СТ 2.45 «МӨЖ. Метрология саласындағы қызметкердің біліктілігі»; 23. ҚР СТ 2.48-2018 «ҚР МӨЖ. Тексеру жұмыстарының құнын айқындау тәртібі. Өлшеу құралдарын тексеруге арналған уақыттың үлгілік нормалары»; 24. ҚР СТ 2.237 «ҚР МӨЖ. Кәсіпорында, ұйымда өлшеу, бақылау және сынау жағдайын талдау. Өткізу әдістемесі мен тәртібі»; 25. ҚР СТ 2.430 «ҚР МӨЖ. Эталондар мен өлшеу құралдарын калибрлеу әдістемесі. Әзірлеу, бекіту және қолдану тәртібі»; 26. ҚР СТ 2.431-2019 «ҚР МӨЖ. Шама бірліктерінің мемлекеттік эталондарын, шама бірліктерінің эталондарын құру, бекіту, тіркеу, салыстыру, калибрлеу, сақтау, қолдану, зерттеу, жетілдіру (жаңғырту) және шама бірліктерінің мөлшерін шама бірліктерінің мемлекеттік эталондарынан беру тәртібі»; 27. ҚР СТ 2.505-2018 «ҚР МӨЖ. Өлшемдерді орындау әдістемелеріне құжаттарды құру, баяндау, ресімдеу және мазмұны».</p>	
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі: 7</p>	<p>Кәсіптің атауы: Инженер-метролог</p>

18. Кәсіптің карточкасы «Бас технолог (өңдеуші өнеркәсіп)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-014		
Кәсіптің атауы:	Бас технолог (өңдеуші өнеркәсіп)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 19. Бас технолог		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және ұйымның экономикалық қызметінің тиісті бейініндегі лауазымдарда мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2141-1-005 - Инженер-технолог (жалпы бейін)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндірістің технологиялық үдерісінің үздіксіз жұмысын қамтамасыз етуді бақылау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық үдерісті жүргізу жұмыстарын ұйымдастыру және бақылау 2. Өндірілетін өнімнің сапасын басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Технологиялық үдерісті жүргізу жұмыстарын ұйымдастыру және бақылау	Дағды 1: Технологиялық үдерістің жұмысын үйлестіру	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістік қызмет мәселелерінде құрылымдық бөлімшелердің іс-қимылын үйлестіру және өндірістік бағдарламаның орындалуын бақылау. 2. Номенклатура бойынша және өндірістің нормативтік-техникалық құжаттамасына сәйкес өндірістік тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету. 3. Өндіріс жоспарларының бірқалыпты орындалуын қамтамасыз ету, өндіріс үдерісі барысындағы бұзылушылықтардың алдын алу және жою бойынша шаралар қабылдау. 4. Технологиялық сызба өзгерген жағдайда өндірістің материалдық ағындарын бақылау және түзету. 5. Технологиялық жабдықтың неғұрлым ұтымды жұмыс режимдерін белгілеу, жабдықтар мен өндірістік алаңдарды неғұрлым толық және біркелкі жүктеу, сондай-ақ өнімді дайындау кезеңін қысқарту үшін өндіріс резервтерін анықтау. 6. Өндірістегі төтенше жағдайларды болдырмау және жою бойынша жедел шаралар қабылдау. 7. Технологиялық режим нормаларының сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 	

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР Еңбек кодексі. 2. ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңы. 3. ҚР Үкіметінің Техникалық реттеу, өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздік саласындағы нормативтік-құқықтық актілері, қаулылары мен шешімдері. 4. Кәсіпорында әзірленген ішкі құжаттар. 5. Еңбек тәртібі қағидалары, «Кәсіпорын объектілеріндегі өткізу және объектішілік тәртіптер туралы» ереже, ЕШ талаптары, ұжымдық шарт және жұмыс берушінің басқа да актілері. 6. Өндіріс департаменті туралы ереже. 7. Өнім өндіру технологиясы. 8. Жобалау жүйелері мен әдістері, салада және кәсіпорында өндірісті технологиялық дайындауды ұйымдастыру. 9. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрттен қорғау қағидалары мен нормалары. 10. Ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Өндірілетін өнімнің сапасын басқару	Дағды 1: Шығарылатын өнімнің сапасын жақсарту, жетілдіру және жаңарту жұмыстарын ұйымдастыру	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Өндіріске жаңа зертханалық бақылау әдістерін әзірлеу және енгізу, сондай-ақ шығарылатын өнімнің сапасын бақылаудың қолданыстағы әдістерін жетілдіру. 2. Өнімнің жаңа және модификацияланған үлгілерін әзірлеу және сынақтан өткізу бойынша жұмысты басқара білу. 3. Жарамсыз және сапасы төмен өнім шығару себептеріне талдау жүргізу, оның алдын алу бойынша іс - шаралар әзірлеу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның сапа саласындағы саясаты. 2. Талдаулар, сынақтар және басқа да зерттеу түрлерін жүргізу әдістері. 3. Мұнай мен газды өңдеу жөніндегі стандарттар, техникалық талаптар, әдістемелер мен нұсқаулықтар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Аналитикалық ойлау Көшбасшылық Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау білуі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік арту</p>	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	<p>ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилдендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.</p>	

СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
19. Кәсіптің карточкасы «Өндіріс бастығы (өңдеуші өнеркәсіп)»:			
Топтың коды:	1321-0		
Қызмет атауының коды:	1321-0-037		
Кәсіптің атауы:	Өндіріс бастығы (өңдеуші өнеркәсіп)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы, Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы «Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы» № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 94. Цехтың (учаскенің) бастығы		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі:	Мамандық:	Біліктілік:
	-	-	-
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -	
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және маман лауазымдарында мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 жыл.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1321-0-045 - Учаске бастығы (өңдеу өнеркәсібі) 1321-0-048 - Цех бастығы (өңдеу өнеркәсібі)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Технологиялық бөлімшенің өндірістік-шаруашылық қызметіне және бағынысты персоналға басшылық жасау, технологиялық регламент нормаларына сәйкес өндірістік тапсырмаларды орындау және жабдықты пайдалану		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірістің технологиялық жабдығының авариясыз жұмыс істеуін қамтамасыз ету 2. Өнімнің бірқалыпты/үздіксіз шығарылуын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Комиссия құрамында өндірістегі авариялардың, оқыс оқиғалардың және жазатайым жағдайлардың себептерін тергеп тексеру және талдау	
Еңбек функциясы 1: Өндірістің технологиялық жабдығының авариясыз жұмыс істеуін қамтамасыз ету			

<p>Дағды 1: Технологиялық үдерісті жүргізу кезінде технологиялық регламент талаптарының орындалуын бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бағынышты персоналдың әрекеттерін үйлестіру. 2. Өндірістік бағдарламаның белгіленген мерзімде орындалуын, өндірістің авариясыз жұмыс істеуін қамтамасыз ету. 3. Технологиялық параметрлердің сақталуын бақылауды жүзеге асыру. 4. Жабдықты техникалық пайдалану қағидаларының жол берілген бұзушылықтарының есебін және талдауын жүргізу. 5. Технологиялық үдерісті жетілдіруге, авариялар мен ақаулардың алдын алуға, жабдықты пайдаланудың жөндеуаралық мерзімін ұлғайтуға, еңбек өнімділігін арттыруға, еңбек жағдайларын жақсартуға / есепті кезеңдегі өндіріс / цех қызметінің нәтижелерін талдауға бағытталған іс-шараларды өзірлеу мақсатында қондырғылар (учаскелер) бойынша есепті кезеңдегі өндіріс (цех) қызметінің нәтижелеріне талдау жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнім өндіру технологиясының негіздері. 2. Технологиялық үдерістердің негізгі жабдықтары, оның жұмыс қағидаттары және техникалық пайдалану қағидалары. 3. Заманауи ақпараттық (компьютерлік) технологиялар, коммуникация және байланыс құралдары. 4. Қондырғылардың технологиялық регламенттері, аварияларды оқшаулау жоспары, жабдықты пайдалану және техникалық қызмет көрсету жөніндегі өндірістік нұсқаулықтардың талаптары. 5. Мұнай-газ өнімдерінің негізгі физика-химиялық қасиеттері және өндіріс (цех) қондырғыларында (учаскелерінде) шығарылатын өнімге қойылатын стандарттар. 6. Ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>
<p>Дағды 2: Қондырғылар мен жабдықтардың уақытылы жөнделуін бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобалау құжаттамасын оқу. 2. Физикалық тозған немесе моральдық тұрғыдан ескірген жабдықты сатып алуға бизнес-жоспар құру кезінде шығыстардың негіздемесін келтіру, өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау саласындағы нормалар мен қағидаларды қамтамасыз ету, реагенттерді, шикізатты және т. б. шығындау нормаларын өзгерту. 3. Жабдықтың жоспарлы-алдын алу және күрделі жөндеуге дайындығын бақылауды жүзеге асыру. 4. Технологиялық регламентке сәйкес өндірістің (цехтың) жабдықтарын қауіпсіз іске қосуды және тоқтатуды жүзеге асыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық үдерістердің негізгі жабдықтары, оның жұмыс қағидаттары және техникалық пайдалану ережелері. 2. Жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру және оның технологиясы, жоспарлы-алдын алу жөндеу жоспарлары. 3. Жабдықты жөндеуге тапсыру және жөндеуден кейін қабылдау қағидалары. 4. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету шығындарын жоспарлау тәртібі мен әдістері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>Ұсынылмайды</p>

Еңбек функциясы 2: Өнімнің бірқалыпты/үздіксіз шығарылуын қамтамасыз ету	Дағды 1: Технологиялық үдеріс барысындағы бұзушылықтардың алдын алу және жою	Машықтар: 1. Технологиялық регламентке сәйкес технологиялық үдеріске (режимге) қажетті түзетулер енгізу. 2. Өндірістің (цехтың) шикізаты мен өнімін бақылау. 3. Брактардың және сапасы төмен өнімді шығарудың себептерін талдау, оның алдын алу бойынша іс-шараларды әзірлеу. 4. Қондырғыларда (учаскелерде) технологиялық жабдықты қауіпсіз пайдалануды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. Технологиялық үдерістің режимдерін жүргізу және бақылау жүйелері мен әдістері. 2. Өнімді өндіру технологиясы, қондырғылардың (учаскелердің) технологиялық регламенттеріне сәйкес технологиялық режимді жүргізу қағидалары мен ерекшеліктері. 3. Қондырғылардың (учаскелердің) жабдықтарын пайдалану қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
	Дағды 2: Белгіленген мерзімде техникалық-экономикалық көрсеткіштер бойынша өндірістік жоспарлар мен тапсырмалардың орындалуын қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Өндіріс жоспарының орындалуын ұйымдастыру мен бақылауды және қондырғыларда (учаскелерде) шикізат пен реагенттерді шығындау нормаларын сақтауды жүзеге асыру. 2. Қондырғылардың (учаскелердің) қызметін ағымдағы (жылдық, айлық, тәуліктік) өндірістік жоспарлауды жүзеге асыру. 3. Өндірістік бағдарламаны жүзеге асыру бойынша техникалық құжаттама мен ұсыныстар әзірлеу. 4. Кәсіпорын өндірістерін (цехтарын) қажетті шикізатпен, мұнай мен газ өңдеу өнімдерімен, отын-энергетикалық ресурстармен үздіксіз қамтамасыз етуді ұйымдастыру. 5. Өндірістің жаңа техникасы мен технологиясын енгізу, жаңғырту негізінде өндірістің тиімділігін арттыру. 6. Сапасы төмен өнімді шығару себептеріне талдау жүргізу, оның алдын алу бойынша іс-шаралар әзірлеу.
	Білімдер: 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, еңбек және басқару негіздері. 2. Техникалық-экономикалық және ағымдағы өндірістік жоспарлаудың тәртібі мен әдістері. 3. Ұқсас өнімді өндіру саласындағы отандық және шетелдік озық тәжірибе. 4. Бөлімшенің өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды	

	<p>Дағды 3: Авариялық жағдайлар кезінде бөлімшенің уақытылы және дұрыс жұмыс істеуін қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аварияларды жою жоспарына сәйкес әрекет ете отырып, персоналға, соның ішінде авариялық жағдайлар туындаған кезде басшылықты жүзеге асыру. 2. Бағынысты жұмыскерлердің еңбек және өндірістік тәртіпті, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өнеркәсіптік қауіпсіздік ережелерін, ішкі еңбек тәртібі қағидаларын сақтауын қамтамасыз ету. 3. Аварияларды жою жоспары (АЖЖ) бойынша өндірістік персоналмен оқу-жаттығу іс-шараларын өткізуді бақылауды жүзеге асыру. 4. Жеке қорғану құралдарын, алғашқы өрт сөндіру құралдарын пайдалану. 5. Жұмыс орындарының жай-күйіне, машиналардың, жабдықтардың, айлабұйымдар мен құралдардың жарамдылығына, қорғау құралдарының, сақтандыру құрылғыларының бар болуын және жарамды жай-күйін қамтамасыз етуге тұрақты тексеру жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технологиялық бөлімшенің жұмысы бойынша стандарттар, техникалық талаптар және басқа да басшылық материалдар. 2. Аварияларды жою жоспарлары. 3. Технологиялық регламенттер, қондырғылар (учаскелер), жекелеген жабдықтарды, технологиялық қондырғыларды іске қосу (тоқтату) қағидалары мен ерекшеліктері. 4. Кәсіпорынның ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары, төмендегілерге қатысты нормативтік және әдістемелік материалдар: біліктілікті арттыру, жұмыстарды орындаудың қауіпсіз әдістері мен тәсілдеріне оқыту, өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау қағидалары талаптарының білуін тексеру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
<p>Қосымша еңбек функциясы 1: Комиссия құрамында өндірістегі авариялардың, оқыс оқиғалардың және жазатайым жағдайлардың себептерін тергеп тексеру және талдау</p>	<p>Дағды 1: Комиссия құрамында аварияларды және оқыс оқиғаларды тергеп тексеру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аварияларды, оқыс оқиғаларды және жазатайым жағдайларды тергеу бойынша актілер мен өзге де құжаттарды жасау. 2. Тергеу нәтижелері бойынша әзірленген іс-шаралардың орындалуын бақылау. 3. Авариялар мен оқыс оқиғаларды сәйкестендіру, сондай-ақ деректердің тиісті есебін қамтамасыз ету. 4. Бағынысты персоналға өндірістік нұсқама беру. 5. Бағынысты персоналдың еңбек және өндірістік тәртіпті, өнеркәсіптік және экологиялық қауіпсіздік, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт және газ қауіпсіздігі қағидаларын сақтауын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР «Азаматтық қорғау туралы» Заңы. 2. ҚР Еңбек заңнамасы. 3. Өндіріс технологиясының негіздері. 4. Жабдықты пайдалану ерекшеліктері. 5. Қондырғылардың техникалық сипаттамалары, құрылымдық ерекшеліктері, типтік ақаулары мен ақаулары, мақсаты, жұмыс режимдері және пайдалану қағидалары. 6. Экологиялық қауіпсіздікке жататын нормалар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау мүмкіндігі Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	ЕАЭО ТР 045/2017 «Тасымалдауға және (немесе) пайдалануға дайындалған мұнайдың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 013/2011 «Автомобиль және авиациялық бензинге, дизель және кеме отынына, реактивті қозғалтқыштар мен мазутқа арналған отынға қойылатын талаптар туралы» және оларға өзара байланысты стандарттар. ҚР СТ 1347-2024 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», МЕМСТ 31378-2009 «Мұнай. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 1183-2003 «Автомобиль бензиндері. Жалпы техникалық талаптар», ҚР СТ 2420-2013 «Джет А-1 газ турбиналы қозғалтқыштарына арналған авиациялық отын. Техникалық талаптар», ҚР СТ 1721-2007 «Мотор отыны. Этилдендірілмеген бензин. Техникалық талаптар», ҚР СТ МЕМСТ Р 52368-2009 «Дизель отыны. ЕУРО. Техникалық талаптар», МЕМСТ 305-2013 «Дизель отыны. Техникалық талаптар», МЕМСТ 1012-2013 «Авиациялық бензиндер. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10227-86 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған отын. Техникалық талаптар», МЕМСТ 10585-2013 «Мұнай отыны. Мазут. Техникалық талаптар», МЕМСТ 12308-89 «Реактивті қозғалтқыштарға арналған термостабелді Т-6 және Т-8В отындары. Техникалық талаптар» және техникалық талаптарға арналған өзге де стандарттар.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Бас инженер	
	7	Бас технолог	
20. Кәсіптің карточкасы «Цехтың механигі»:			
Топтың коды:	3115-9		
Қызмет атауының коды:	3115-9-011		
Кәсіптің атауы:	Цехтың механигі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. § 80. Механик		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Мұнай мен газды қайта өңдеу технологиясы	Біліктілік:
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Электромеханикалық жабдықтарға техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану (түрлері және салалары бойынша)	Біліктілік:
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Өндірістік және өңдеу салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерия және инженерлік іс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 3 жыл немесе тиісті мамандық (біліктілік) бойынша техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі (арнаулы орта, кәсіптік орта) білім және мамандық бойынша жұмыс өтілі кемінде 5 жыл.		

Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:	Талап етілмейді	
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3115-9-009 - Өнеркәсіп жабдықтары жөніндегі механик	
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндіріс (цех) механиктерінің жұмысын үйлестіру, технологиялық жабдықты күрделі және тоқтатып жөндеуді жоспарлау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Технологиялық жабдыққа, ғимараттарға, құрылыстарға, коммуникацияларға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру және бөлу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Технологиялық жабдыққа, ғимараттарға, құрылыстарға, коммуникацияларға техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарын ұйымдастыру және бөлу	Дағды 1: Өндірістік міндеттердің орындалуын үйлестіру және бақылау	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Жоспарлы-алдын ала жөндеу жүйесінің талаптарына, техникалық пайдалану қағидалары мен нормаларына сәйкес қысыммен жұмыс істейтін технологиялық жабдықтарды, жүк көтергіш механизмдерді, құбырларды, сорғыларды, аппараттар мен сыйымды ыдыстарды дұрыс және қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз ету. 2. Құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу кезінде техникалық талаптардың орындалуын, қауіпсіздік ережелерінің сақталуын, құрылғылардың, құралдар мен қорғану құралдарының қолданылуын және дұрыс пайдаланылуын бақылау. 3. Кешеннің қызмет көрсетуші персоналына техникалық басшылықты жүзеге асыру. 4. Жабдықтарды, өрт сөндіру жүйелерін, желдету жүйелерін тазалауды, тозған құбырларды ауыстыруды, аппараттарды, жүк көтергіш механизмдерді технологиялық куәландыруды, сақтандыру құрылғылары мен айлабұйымдарын тексеруді жоспарлы-алдын ала жөндеуді ұйымдастыру, сондай-ақ олардың жүргізілуін бақылау. 5. Жабдықтарды қараудың, тексерудің және жөндеудің күнтізбелік жоспарларын, дайындық жұмыстары кезінде және технологиялық жабдықтарды, қажетті материалдар, қосалқы бөлшектер мен керек-жарақтар кешенінің ғимараттары мен құрылыстарын ағымдағы және күрделі жөндеу кезінде алуға өтінімдерді дайындауды ұйымдастыру. 6. Технологиялық жабдықтар мен құрылыстарды жөндеуге ақаулы ведомостарды уақытылы жасауды, сондай-ақ оларды орындаушылармен келісуді қамтамасыз ету. 7. Жоспарлы-алдын ала жөндеулерінен кейін жабдықтарды қабылдауға қатысу.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР еңбек заңнамасы. 2. Цехтың өндірістік-шаруашылық қызметіне қатысты әдістемелік және нормативтік-техникалық материалдар. 3. Өндіріс технологиясы, цехтың жабдықтары және оны техникалық пайдалану ережелері, техникалық-экономикалық және ағымдағы өндірістік жоспарлаудың тәртібі мен әдістері. 4. Ұқсас өнімді өндіру саласындағы отандық және шетелдік озық тәжірибе, экономика негіздері, еңбекті ұйымдастыру, өндіріс және басқару, еңбек заңнамасы, ішкі еңбек тәртібі, өндірістік санитария қағидалары, өрт қауіпсіздігі талаптары. 5. ЕАМ, АРМ бағдарламалық жасақтамасы. 6. Ішкі еңбек режимінің тәртібі, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария, өрт қауіпсіздігі талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
<p>Дағды 2: Жабдықтарды жөндеу мен қызмет көрсетуді ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жабдықтарды, ғимараттарды, құрылыстар мен коммуникацияларды жоспарлы-алдын ала және жоспардан тыс жөндеуді ұйымдастыруды және олардың орындалуын бақылауды жүзеге асыру. 2. Жабдықтың техникалық жағдайына талдау жүргізу және жабдықтың бөліктерін жөндеу және ауыстыру қажеттілігін анықтау. 3. Жөндеу жұмыстарын жоспарлау үшін техникалық құжаттаманы дайындау жұмысын ұйымдастыру (жоспарлар, кестелер, ақаулы ведомостар). 4. Жабдықты жөндеуге және пайдалануға арналған техникалық талаптардың орындалуын, сондай-ақ жөндеу үдерісінде еңбек қауіпсіздігі жөніндегі нормалардың сақталуын бақылау. 5. Персоналға жабдыққа қауіпсіз қызмет көрсету және жөндеу бойынша нұсқама беру және оқыту. 6. Жабдықтың тоқтап қалу уақытын азайта отырып және сапа стандарттарын сақтай отырып, жөндеу жұмыстарын белгіленген мерзімде орындауды ұйымдастыру. 7. Жоспарлы және жоспардан тыс жөндеулерді орындау үшін қосалқы бөлшектер мен материалдардың уақытылы жеткізілуін бақылау. 8. Күрделі жөндеу, жабдықтар мен құрылыстарды жаңғырту кезінде мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау. 9. Есептілікті, ақаулы ведомостарды және орындалған жұмыстар актілерін қоса алғанда, жөндеу және техникалық қызмет көрсету жөніндегі құжаттаманың дұрыс жүргізілуін қамтамасыз ету.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жөндеу жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру әдістері – техникалық қызмет көрсетуді, жөндеуді жоспарлау, кестелерді, ақаулы ведомостарды және жөндеуге қажетті ресурстарды орнату туралы білім. 2. Жабдықты пайдалану жөніндегі қағидалар мен нормативтер – жабдықтардың, ғимараттардың, құрылыстар мен құбырлардың жұмысына қатысты қауіпсіздік талаптары, техникалық талаптар мен стандарттар. 3. Жоспарлы-алдын ала және жоспардан тыс жөндеу жүргізу технологиясы – жабдықтардың әртүрлі санаттарына жөндеу жүргізу үдерістерін түсіну. 4. Жөндеу және техникалық қызмет көрсету жөніндегі құжаттама – ақаулы ведомостарды, орындалған жұмыстар актілерін, жөндеу және қызмет көрсету жөніндегі есептілікті жүргізуге қойылатын талаптар. 5. Жөндеу жұмыстарының орындалуын бақылау әдістері – жөндеу жұмыстарының сапасын және орындалу мерзімдерін мониторингтеу, бақылау тәсілдері. 6. Жөндеу кезіндегі қауіпсіздік – қауіпсіздік, еңбекті қорғау нормаларын білу және құрылыс, монтаждау және жөндеу жұмыстарын орындау кезінде жұмыскерлерді қорғауға қойылатын талаптар. 7. Машиналар мен механизмдердің жай-күйін диагностикалауға және бағалауға арналған жүйелер мен жабдықтар – жабдықтарды техникалық қарау және ақауларды анықтау әдістері, механизмдердің жай-күйін диагностикалау ерекшеліктері. 8. Материалдар мен қосалқы бөлшектердің қорларын басқару – жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін материалдар мен құрамдастарды сатып алу, сақтау және дұрыс пайдалану туралы білім. 9. Мердігерлік ұйымдармен өзара іс-қимыл негіздері - сыртқы мердігерлермен өзара іс-қимыл үдерісі, шарттар жасасу және жұмыстардың орындалуын бақылау. 10. Экономикалық жоспарлау және ресурстарды басқару негіздері – минималды шығындармен жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін қаражат пен ресурстарды тиімді пайдалану қағидаттары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Көшбасшылық (ұйымдастырушылық және басқарушылық) қасиеттер Аналитикалық және жүйелік ойлау Ішінара және толық белгісіздік жағдайында шешім қабылдау Қабылданған шешімдер үшін жауапкершілік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	КО ТР 010/2011 «Машиналар мен жабдықтардың қауіпсіздігі туралы», КО ТР 032/2013 «Артық қысыммен жұмыс істейтін жабдықтың қауіпсіздігі туралы» және олармен өзара байланысты стандарттар	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	7	Бас технолог (өңдеуші өнеркәсіп)
	5	Цехтың мастері

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

21. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі

Орындаушы:

Жансейіт Жанболатұлы Ердосов, +7 (717) 278 68 52, zh.yerdossov@energo.gov.kz

22. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі

Жоба жетекшісі:

Ақнұр Пірмағанбетқызы Жиенбаева

E-mail: a.zhienbaeva@energo.gov.kz

Телефон нөмірі: +7 (717) 278 68 64

23. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: №8 , 22.11.2024 г.

24. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 18.11.2024 г.

25. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 17.12.2024 г.

26. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2024 г.

27. Болжамды қайта қарау күні: 31.12.2027 г.